

ДО 60-РІЧЧЯ ПРОФЕСОРА ОЛЕКСІЯ БОРИСОВИЧА ШЛЯХОВА

11 січня 2015 р. виповнилося 60 років Олексію Борисовичу Шляхову – доктору історичних наук, професору, завідувачу кафедри української історії та етнополітики Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара. Олексія Борисовича по праву можна віднести до постатей, які єднують людей, які, наче магніт, притягують до себе, об'єднують конструктивною творчою ідеєю. Його організаторський талант і науковий хист дозволили багато років очолювати одну з провідних українознавчих кафедр Придніпровського регіону, яка забезпечує ефективний зв'язок навчального та дослідницького процесу, активно залучає студентів, аспірантів та викладачів до наукової роботи й об'єднує висококваліфікованих фахівців, науковців-істориків, викладачів-новаторів.

Професор О.Б. Шляхов користується високим авторитетом як науковець, є відповідальним і компетентним керівником, досвідченим організатором наукової

та педагогічної роботи. Йому притаманні висока самовіддача, наполегливість і постійний пошук ефективних стратегій вирішення поставлених завдань. Природний хист до педагогічної роботи, новаторський підхід до вирішення освітньо-наукових завдань, енциклопедичний склад розуму, дослідницька ретельність, доброзичливість до оточуючих і вимогливість до себе надали заслужену повагу до Олексія Борисовича Шляхова.

Формування такої багатогранної особистості відбувалося в атмосфері інтелектуальної творчості та ідейної свободи, яка панувала в родині Шляхових. Батьки нашого ювіляра – Борис Михайлович, знаний фахівець з культурології і блискучий лектор, який багато років пропрацював на кафедрі філософії Дніпропетровського державного університету, й Олена Олексіївна, яка більше чверті століття була провідним доцентом кафедри біохімії Дніпропетровського медичного інституту, самовіддано працюючи на ниві виховання майбутніх лікарів, – з ранніх років прищеплювали сину любов до знань, прагнення до самовдосконалення, повагу до людей. Не дивно, що після закінчення середньої школи № 49 м. Дніпропетровська Олексій Борисович вступив на історичний факультет Дніпропетровського державного університету, який закінчив з відзнакою. З 1977 р. до 1979 р. він працював учителем історії в Дніпропетровській середній школі № 75. Цей досвід став необхідним трампліном до подальшої наукової роботи – в 1979 році він вступає до аспірантури ДДУ і з тих пір його доля повністю пов'язана з університетом. Після закінчення аспірантури молодий науковець почав працювати на кафедрі, яка стала йому рідною – вона змінювала назву, але не змінювала того настрою на самовідданість і відповідальність, які відрізняли її від інших кафедр суспільствознавчого спрямування. О.Б. Шляхов пройшов усі щаблі кар'єрної драбини – асистент (1982-1985 рр.), доцент (1985-2005 рр.), професор, завідувач (з 2005 р.) кафедри української історії та етнополітики Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Інтелігентне середовище, в якому визрівала особистість ювіляра, не могло не сформувати романтичну натуру, що повною мірою відбилася на наукових уподобаннях О.Б. Шляхова. У 1982 р. він блискуче захищає кандидатську дисертацію на тему: «Революційна діяльність учасників повстання на броненосці «Потьомкін» в еміграції та Росії в 1905-1920 рр.», а в 2005 р. – докторську дисертацію на тему: «Судновласники і моряки Азово-Чорноморського басейну в модернізаційних процесах кінця ХІХ – початку ХХ ст.». Через морську проблематику учений-історик досліджує особливості суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку Наддніпрянської України в другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. О.Б. Шляхов є автором понад 120 наукових праць, у тому числі: «Социал-демократы и революционные матросы гражданского флота Юга России (1901 – февр. 1917 г.)» (1992 р.); «Моряки и политика» (1993 р.); «Судновласники і моряки Азово-Чорноморського басейну (90-ті рр. ХІХ ст. – 1914 р.)» (2003 р.); «Україна на шляху до інду-

стріального суспільства (друга половина XIX – початок XX ст.)» (2010 р.) та ін. Його численні праці по праву вважаються надбанням сучасної історичної науки, вони широко використовуються в наукових дослідженнях і навчальному процесі.

Професор О.Б. Шляхов є талановитим організатором науки і просвіти. Він є членом спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій з історичних наук при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара, певний час був членом експертної ради при МОН України. Для багатьох молодих науковців він став «хрещеним батьком», виступаючи їхнім науковим керівником або офіційним опонентом.

За його ініціативою й організаторських зусиль було підготовлено і щороку видається збірник наукових праць «Проблеми політичної історії України», авторами якої є як знані та авторитетні вітчизняні історики, так і молоді початківці, які роблять свої перші кроки в історичній науці. Саме завдяки продуманій редакційній політиці збірник цей набув статусу фахового видання з історичних наук.

Не можна не відзначити й внесок нашого ювіляра в діяльність альманаху «Грані». Як заступник головного редактора цього авторитетного наукового журналу, який уже понад 15 років виступає дискусійним майданчиком для вітчизняних істориків, філософів, політологів, соціологів і державознавців, професор О.Б. Шляхов відповідає за наукове редагування розділу «Історія». Саме завдяки його наполегливій і копіткій праці матеріали цього розділу відрізняються науковою вивіренистю, коректністю висновків і оригінальністю думок.

Інтелігентність та порядність – це ті безцінні риси, які повною мірою притаманні Олексію Борисовичу. Сподіваємося, що ще багато років професор О.Б. Шляхов буде дарувати нам – його колегам, однодумцям, усім тим, хто потрапив до його інтелектуальної орбіти – насолоду спілкування й духовного збагачення.

В.В. Кривошеїн, заступник головного редактора альманаху «Грані», доктор політичних наук, професор

І.М. Ковальська-Павелко, доцент кафедри української історії та етнополітики Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, кандидат історичних наук, доцент